

Aan

Minister van VWS

Deadline: 17-10-2025

nota

TER BESLISSING

Beleidsreactie TOVER-evaluatie

Datum

11 september 2025

Kenmerk

4216555-1086153-CZ

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

- In 2014 is het programma TopZorg gestart, waarin drie niet-universitaire ziekenhuizen die zeer specialistische zorg bieden en waar wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan extra zijn ondersteund.
- Voorvloeiend uit het hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg 2019-2023 is hier een vervolg aan gegeven via het ZonMw programma Topspecialistische Zorg en Onderzoek (TZO). Binnen dit programma hebben tien projecten in acht niet-umc's¹ een tijdelijke subsidie van in totaal 30 miljoen euro² gekregen.
- Het evaluatieproject TOVER (TOPzorg VERzilveren) is onderdeel van het programma TZO en heeft de duurzame financiële borging van topspecialistische functies buiten umc's onderzocht. In 2019 is de Tweede Kamer toegezegd om na de evaluatie geïnformeerd te worden over de resultaten van dit programma.
- In de brief van 14 april jongstleden heeft de toenmalige minister van VWS de door ZonMw opgeleverde evaluatie met de Tweede Kamer gedeeld. Daarbij is aangekondigd dat een inhoudelijke reactie op het rapport volgt zodra het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) is afgerond. Nu het AZWA is getekend stuurt u uw beleidsreactie op het rapport. Hiermee wordt deze toezegging afgedaan.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgaande reactie naar de Tweede Kamer te sturen.

3. Kernpunten

- Het TZO-programma is in opdracht van ZonMw geëvalueerd door IQ healthcare (Radboudumc) en ESHPM (Erasmus Universiteit). Het project TOVER heeft als centrale vraagstelling: hoe kan, binnen de kaders van het huidige stelsel, de combinatie van topspecialistische zorg met toegepast wetenschappelijk onderzoek en onderwijs duurzaam georganiseerd en structureel bekostigd worden?
- De onderzoekers concluderen dat de verschillende topspecialistische functies niet goed binnen één uniforme bekostigingsvorm of systeem zijn

¹ Zes STZ-ziekenhuizen en vier categorale instellingen

² De totale subsidie aan ZonMW bedroeg 32 mln, dit betrof programmakosten, beheerskosten ZonMw en algemene kosten (voor evaluatie en commissie)

te bundelen. Voor een duurzame bekostiging lijkt een combinatie van vier bekostigingsvormen wenselijk: een lumpsumbedrag voor de vaste infrastructuur, subsidiebekostiging voor onderzoeksprojecten, een vaste vergoeding voor een beschikbaarheidsfunctie van topspecialistische zorg en patiëntgebonden bekostiging voor de meerkosten van topspecialistische zorg.

- Op basis van de uitgevoerde evaluatie worden enkele knelpunten in de bekostiging van topspecialistische functies buiten de umc's benoemd. In reactie erkent u in algemene zin de noodzaak voor meer gelijkwaardigheid en samenwerking en verwijst u naar twee AZWA afspraken die hier een impuls aan moeten geven.
- Dit betreft allereerst de afspraak dat umc's, ziekenhuizen en andere zorgpartijen de komende jaren wederkerige stappen zetten in het creëren van meer synergie in het regionaal onderzoekslandschap en de onderzoeksinfrastructuur die hiervoor nodig is. Hiervoor maken de NFU en NVZ in overleg met VWS afspraken over het intensiveren van de samenwerking tussen umc's, algemene ziekenhuizen, revalidatiecentra en categorale instellingen teneinde de regionale onderzoeksinfrastructuur binnen de medische specialistische zorg te versterken en te verbreden.
- Daarnaast is in het AZWA afgesproken dat VWS samen met de NZa, ZN, NVZ, NFU, ZKN, FMS, V&VN en Patiëntenfederatie kwalitatief en kwantitatief de relevante onderdelen van het speelveld binnen de medisch specialistische zorg in kaart zal brengen om vervolgens te bezien welke stappen kunnen worden gezet naar een eerlijker speelveld.

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg
Directie Curatieve Zorg**

Kenmerk
4216555-1086153-CZ

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Dit onderwerp kent de afgelopen periode weinig politieke aandacht.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Vanuit verschillende TZO-projecten is een roep om structurele financiering.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

N.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

Bij de uitwerking van de afspraken om de samenwerking tussen umc's, algemene ziekenhuizen, revalidatiecentra en categorale instellingen geldt voor de minister als uitgangspunt dat het intensiveren van de samenwerking binnen de bestaande financiële kaders plaatsvindt, omdat dit bijdraagt aan een evenwichtige verdeling van middelen in de zorg.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

N.v.t.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afgestemd met directie PZo. De lijn in de Kamerbrief is afgestemd met de NFU, de NVZ en de STZ.

h. Toezeggingen

De toezegging om inhoudelijk te reageren op deze evaluatie na afronding van het AZWA (Delphi toezegging 12097) wordt hiermee afgedaan.

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg
Directie Curatieve Zorg**

i. Fraudetoets

N.v.t.

Kenmerk
4216555-1086153-CZ

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.